DÁMASO RUIZ-JARABO COLOMER
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2006. december 14. [1]

I – Bevezetés

1. A Bizottság az EK 226. cikk alapján annak megállapítását kéri a Bíróságtól, hogy a Németországi Szövetségi Köztársaság azáltal, hogy előírta a más tagállamban székhellyel rendelkező, területére munkaerőt kiküldő társaságok számára azt, hogy járulékot fizessenek a nemzeti szabadságpénztárba, kivéve, ha már valamely „hasonló szervezetnek" megfizették e járulékot, továbbá, hogy meghatározott iratokat lefordíttassanak, valamint azáltal, hogy előírta az időszakos munkavállalókat foglalkoztató külföldi vállalkozások számára azt, hogy bejelentsék, ha valamely munkavállalót rendelkezésre bocsátanak és azt is, hogy milyen állást töltenek be, megszegte az EK 49. cikkből eredő kötelezettségeit.

2. Annak megvizsgálása előtt, hogy e kötelezettségek előírása a közösségi jogba ütközik-e, azt kell tisztázni, hogy melyek a megítélésükre szolgáló szempontok, figyelemmel a munkavállalók szolgáltatások nyújtása keretében történő kiküldetéséről szóló, 1996. december 16-i 96/71/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre [2].

3. Ezen felül a Németországi Szövetségi Köztársaság a kereseti kérelem elfogadhatatlanságának megállapítását kéri az egyértelműség hiánya és az indokolással ellátott véleménynek való megfelelés hiánya, valamint az eljárás közigazgatási szakaszának elhúzódása miatt.

II – Jogi háttér

A – *A közösségi szabályozás*

1. Az EK-Szerződés

4. Az EK 49. cikk értelmében „tilos a Közösségen belüli szolgáltatásnyújtás sza-

1 – Eredeti nyelv: spanyol.

2 – HL 1997. L 18., 1. o. (magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 2. kötet, 431. o.).

badságára vonatkozó minden korlátozás a tagállamok olyan állampolgárai tekintetében, akik a Közösségnek nem abban a tagállamában letelepedettek, mint a szolgáltatást igénybe vevő személy".

2. A 96/71 irányelv

5. Amikor ezen alapvető szabadság gyakorlása során időszakos jelleggel munkaerőt küldenek ki valamely más ország területére, [3] a különböző jogi rendelkezések keveredése sajátos problémákat eredményez. [4] Ebben a kontextusban született meg a 96/71 irányelv, amely megpróbálja „a tisztességes verseny légkörét" összehangolni a munkavállalói „jogok tiszteletben tartását garantáló intézkedésekkel" (ötödik preambulumbekezdés). [5]

6. Az 1. cikk (1) bekezdése az irányelv hatályát azokra a valamely tagállamban letelepedett vállalkozásokra korlátozza, amelyek a szolgáltatások transznacionális nyújtása keretében munkavállalókat küldenek egy másik tagállam területére a (3) bekezdéssel összhangban, azaz amikor a kiküldetés: a) a kiküldő vállalkozás és a szolgáltatás címzettje között létrejött szerződés alapján; b) a csoport tulajdonában lévő telephelyre vagy vállalkozáshoz; vagy c) időszakos munkavállalókat foglalkoztató vállalkozáson keresztül, a munkaerő-kölcsönzőétől eltérő, másik tagállam területén működő igénybevevő részére történő munkaerő-kölcsönzés révén történik.

7. Miután meghatározza a „kiküldetésben lévő munkavállaló" fogalmát (2. cikk), és rögzíti a munkaviszonyra vonatkozó minimumszabályokat (3. cikk), a 4. cikk a

3 – G. Palao Moreno alapján, „La Ley 45/1999, de 29 de noviembre, sobre el desplazamiento de trabajadores en el marco de una prestación de servicios transnacional. Un nuevo paso hacia la consolidación de un mercado de trabajo integrado en Europa", *Gaceta Jurídica de la Unión Europea y de la Competencia*, 2000. július-augusztus, 208. szám, 46. o., a mobilitás nemcsak az európai integráció egyenes következménye, hanem a rendszer alapvető szükségszerűsége.

4 – J. I. García Ninet és A. Vicente Palacio „La Ley 45/1999, de 29 de noviembre, relativa al desplazamiento (temporal y no permanente) de trabajadores en el marco de una prestación de servicios transnacional", *Revista del Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales*, 27. szám, 2000., 14. o.

5 – A jogelmélet számára a kiindulópont annak megakadályozása, hogy a munkajog elismerése terén kevésbé fejlett, és alacsonyabb költségű országok más országokban, ahol a magasabb szintű védelem megadása miatt a munkaerő drágább, előnyökhöz jussanak (F. Vicente Pachés „Desplazamiento temporal de trabajadores para la ejecución de un contrato en otro Estado miembro. Comentario a la Sentencia del Tribunal de Justicia de las Comunidades Europeas (Pleno), de 23 de noviembre de 1999", *Revista del Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales*, 27. szám, 2000., 240. o.); ebben az értelemben J. P. Landa Zapirain és O. Fotinopulou Basurko „Breve comentario de la Ley 45/1999 sobre desplazamiento de trabajadores en el marco de una prestación de servicios transnacional, que incorpora al ordenamiento jurídico español la Directiva 96/71/CE", *Relaciones Laborales*, 9. szám, 2000., 10. o., úgy vélik, hogy az irányelv inkább „gazdasági, mint szociális" jellegű.

„tájékoztatási együttműködést" szabályozza a következőképpen:

„(1) Ennek az irányelvnek a végrehajtása céljából a tagállamok a nemzeti jogszabályoknak, illetve gyakorlatnak megfelelően kijelölnek egy vagy több kapcsolattartó hivatalt vagy egy vagy több illetékes nemzeti szervet.

(2) A tagállamok rendelkeznek a hatóságok közötti együttműködésről, amelyek a nemzeti jogszabályok értelmében felelősek a 3. cikkben említett, munkaviszonyra vonatkozó szabályok ellenőrzéséért. Az ilyen együttműködés különösen e hatóságoknak a munkavállalók nemzetközi rendelkezésre bocsátására vonatkozó tájékoztatás iránti indokolt kérelmének megválaszolásában áll, beleértve a nyilvánvaló visszaélésekre vagy a jogellenes transznacionális tevékenységek esetleges eseteire vonatkozó tájékoztatást.

A Bizottság és az első albekezdésben említett hatóságok szorosan együttműködnek azoknak a nehézségeknek a vizsgálatában, amelyek a 3. cikk (10) bekezdésének alkalmazása során esetlegesen felmerülnek.

Kölcsönös közigazgatási segítségnyújtásra díjmentesen kerül sor.

(3) Minden tagállam megteszi a szükséges intézkedéseket, hogy a 3. cikkben említett, munkaviszonyra vonatkozó szabályokkal és feltételekkel kapcsolatos információt általánosan elérhetővé tegye.

(4) Minden tagállam értesíti a többi tagállamot és a Bizottságot az (1) bekezdésben említett kapcsolattartó hivatalról, illetve illetékes szervekről."

8. Ezt követően az irányelv felhívja a tagállamokat a megfelelő intézkedések elfogadására a szabályok megsértése esetén (5. cikk), meghatározza a joghatóságot (6. cikk), és a 7. cikkben megjelöli az átültetésre szolgáló határidőt, kimondva, hogy:

„A tagállamok elfogadják azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek legkésőbb 1999. december 16-ig megfeleljenek. Erről haladéktalanul tájékoztatják a Bizottságot.

[...]"

9. A 8. cikk szabályozza a bizottsági felülvizsgálatot, [6] a 9. cikk pedig a tagállamokat jelöli meg az irányelv címzettjeként.

B – *A német szabályozás*

10. A munkavállalók mobilitása terén Németországban az 1996. február 26-i Arbeitnehmer-Entsendegesetz (a munkavállalók kiküldetéséről szóló törvény, a továbbiakban: az „AEntG") az irányadó jogszabály, [7] amely 1996. március 1-jén lépett hatályba.

11. Az 1. cikk (1) bekezdése értelmében bizonyos feltételek fennállása esetén a külföldi székhelyű munkaadó és munkavállalói közötti jogviszonyra az építőiparban kötött, általánosan kötelező erejű, a pihenőidőre illetve a fizetett szabadság idejére járó juttatásra vonatkozó kollektív megállapodások alkalmazandók. A (3) bekezdés értelmében be kell tartani a fizetett szabadság biztosítása érdekében fizetett járulékokra vonatkozó kollektív megállapodásokat is, kivéve, amikor azokat a vállalkozás székhelye szerinti tagállam „hasonló szervezetéhez" utalják át.

12. A 2. cikk olyan „ellenőrző" eljárásokat tartalmaz, mint a (3) bekezdés is, amelynek értelmében a külföldi munkáltatónak rendelkeznie kell német nyelven az 1. cikkben foglalt kötelezettségek betartását igazoló iratokkal: a szerződéssel, a bérjegyzékekkel, a munkaidőt és a járulékok megfizetését igazoló iratokkal.

13. A 3. cikk (2) bekezdése kötelezi az időszakos munkavállalókat foglalkoztató külföldi társaságokat minden egyes munka megkezdése előtt egy olyan német nyelvű nyilatkozat benyújtására, amely tartalmazza: a rendelkezésre bocsátott munkavállalók vezetéknevét és keresztnevét, születési idejét, a rendelkezésre bocsátás időtartamának kezdetét és végét, a munkavégzés helyét, azt a helyet Németországban, ahol a 2. cikk (3) bekezdésében foglalt iratok megtalálhatók, egy ezen országbeli megbízott adatait és a munkavállalókat igénybe vevő vállalkozás nevét és címét. Az időszakos munkavállalókat foglalkoztató vállalkozás és a munkaerőt igénybe vevő cég közötti szerződésben kiköthető, hogy a munkavégzés helyében bekövetkező változásokról értesítést kell küldeni.

III – A pert megelőző eljárás

14. A Bizottság miután számos panaszt kapott az AEntG-vel kapcsolatban, 1998. november 12-én felszólító levelet küldött Németországnak, amelyet 1999. augusztus

6 – A Bizottságnak a Tanácshoz, az Európai Parlamenthez, a Gazdasági és Szociális Bizottsághoz, és a Régiók Bizottságához intézett „A 96/71/EK irányelv alkalmazása a tagállamokban" c. 2003. július 25-i közleménye [COM(2003) 458 végleges] kimondja, hogy az irányelv módosítása jelen pillanatban nem feltétlenül szükséges, mivel a nehézségek inkább gyakorlati, mintsem jogi jellegűek (19. o.).

7 – BGBl. 1996., I. 227. o.

17-én egy újabbal egészített ki, amire az érintett tagállam az 1999. március 8-án, május 4-én és október 25-én kelt leveleivel válaszolt.

15. A válaszok nem győzték meg a Bizottságot, ezért az 2001. július 25-én indokolással ellátott véleményt bocsátott ki, amelyben felhívta a tagállamot arra, hogy a kézbesítésétől számított két hónapos határidőn belül hozza meg a megfogalmazott figyelmeztetéseknek való megfeleléshez szükséges intézkedéseket.

16. A német kormány 2001. október 1-jén, 2001. december 10-én, 2003. február 3-án és 2003. december 4-én megtette észrevételeit; 2004. január 23-án pedig tájékoztatta a Bizottságot az AentG-nek a Drittes Gesetz für moderne Dienstleistungen am Arbeitsmarkttal (a munkaerő-piaci korszerű szolgáltatásnyújtásról szóló harmadik törvény) történt 2003. december 23-i módosításáról. [8]

17. Mivel véleménye szerint a jogszabályi reform csak néhány az AEntG és a közösségi jog között fennálló ellentmondást szüntetett meg, a Bizottság a Bírósághoz fordult, kérve az EK 226. cikk alapján a tagállami kötelezettségszegés megállapítását.

8 – BGBl I, 2848. o.

IV – A Bíróság előtti eljárás

18. A Bíróság Hivatalához 2004. november 29-én érkezett keresetlevelében a Bizottság annak megállapítását kéri, hogy a Németországi Szövetségi Köztársaság – mivel előírta, hogy: a) a külföldi vállalkozások akkor is kötelesek járulékot fizetni a német szabadságpénztárba, ha a munkaadójuk székhelye szerinti állam jogszabályai lényegében hasonló védelmet biztosítanak a munkavállalók számára (az AEntG 1. cikkének (3) bekezdése); b) a külföldi vállalkozások kötelesek lefordíttatni német nyelvre (AEntG 2. cikk) a bérelszámolást, a munkaidőkimutatást, a bérkifizetésről készült kimutatásokat, valamint minden egyéb olyan dokumentumot, amit a német hatóságok kérnek; valamint c) az időszakos munkavállalókat foglalkoztató külföldi vállalkozások kötelesek minden esetben bejelenteni nemcsak azt, ha valamely munkavállalót németországi vállalkozás rendelkezésére bocsátanak, hanem minden egyes munkakört is, amelyben az igénybe vevő a munkavállalót foglalkoztatja (AEntG 3. cikk (2) bekezdés) [9] – nem teljesítette az EK 49. cikkből eredő kötelezettségeit. Ezen kívül a Bizottság kérte az alperes tagállam kötelezését a költségek viselésére

19. A 2005. február 4-én benyújtott ellenkérelemben a tagállam arra hivatkozik, hogy a kereset elfogadhatatlan és megalapozatlan.

9 – A Bizottság az előzetes eljárás során lemondott két hivatkozott kifogásról, nevezetesen az építési vállalkozási minőségre való hivatkozás érdekében betartandó feltételekkel (a keresetlevél 24–26. pontja) és a bírságokkal (64. pont) kapcsolatos kifogásokról, mivel a nemzetiség alapján történő hátrányos megkülönböztetések megszűntek a 2003-as jogszabályi változtatással.

20. 2005. március 29-én került sor a válasz, 2005. május 17-én pedig a viszonválasz benyújtására.

21. 2005. június 7-i végzésében a Bíróság elnöke engedélyezte Franciaország számára a beavatkozókénti részvételt, mely tagállam 2005. szeptember 22-én nyújtotta be észrevételeit a Németországi Szövetségi Köztársaság által a kötelezettségszegés alátámasztására felhozott második jogalap támogatására. A Bizottság 2005. november 28-án, Németország pedig 2005. október 27-én tette meg észrevételeit a beavatkozással kapcsolatban.

22. A 2006. november 8-án megtartott tárgyaláson részt vettek a Németországi Szövetségi Köztársaság és a Bizottság képviselői.

V – A kötelezettségszegés megállapítása iránti kereset elfogadhatósága

23. Az alperes tagállam kormánya szerint a nemzeti szabályozást a 96/71 irányelvre és az EK 49. cikkre tekintettel kell vizsgálni, ami felveti a felperes kérelmei relevanciájának kérdését (A). Ezen felül, az alperes három eljárási kifogást is felhoz, amelyek maguk után vonhatják a kereset teljes vagy részleges elfogadhatatlanságát; ezek a pert megelőző eljárás hosszára (B), a kereseti kérelem pontatlanságára (C) és a harmadik jogalap módosítására (D) vonatkoznak.

A – *A vizsgálat szempontja*

24. A 96/71 irányelv a közigazgatási eljárás megindulásának időpontjában még nem került elfogadásra, azonban az indokolással ellátott vélemény kibocsátásakor már letelt az annak a nemzeti jogba történő átültetésére szolgáló határidő. A német kormány fontosnak tartja kiemelni ezt az időbeli sorrendiséget az AEntG-nek a 96/71 irányelv, és nem az EK 49. cikk alapján történő vizsgálata érdekében, mely utóbbi csak akkor alkalmazható, ha az átültetéskor a tagállamok túllépik a rendelkezésükre álló mérlegelési mozgásteret.

25. A Bizottság nem ad egyértelmű választ erre a kifogásra, és ellentmondásokba keveredik; a kereseti kérelem 1. pontjában például kifejti, hogy a közösségi jognak való megfelelés vizsgálata az EK 49. cikken alapul, majd négy sorral lejjebb már e cikk mellett a 96/71 irányelvre hivatkozik. A tárgyaláson, a feltett kérdés ellenére, meghatalmazottja nem nyilatkozott az említett kifogásról.

26. A jogvita annak a krédése, mely közösségi jogszabályi rendelkezésre kell hivatkozni, valamint hogy milyen következményekkel jár annak helytelen megválasztása. E tekintetben, amennyiben egyértelmű lenne az említett eltérés, akkor az elengedhetetlenül szükséges jogi feltétel hiányozna, és így a kereset megalapozatlan lenne; hasonló lenne

a helyzet akkor is, ha a tényállás időpontjában egy még ki sem hirdetett másodlagos jogszabály megsértésére hivatkoznának; e két feltevést félretéve azonban, célszerű rögtön rátérni az ügy érdemi részére, az elfogadhatatlanság vizsgálata nélkül.

27. Jelen peres eljárásban nem kell a keresetet *in limine litis* elutasítani, ezzel szemben célszerű a kötelezettségszegés vizsgálata során a Szerződést alkalmazni, és eltekinteni a 96/71 irányelvtől, amely nem hajtja végre kimerítő jelleggel az EK 49. cikk tartalmát, mivel egyrészről az irányelv harmadik preambulumbekezdése azt a szándékot fejezi ki, hogy a tagállamok jogszabályait össze kell hangolni, hogy meghatározzák a minimális védelmet nyújtó kötelező szabályok magját, amelyet a befogadó országba munkavállalókat küldő munkáltatóknak be kell tartaniuk, [10] másrészről az 5. cikk meglehetősen nagy mérlegelési szabadságot ad a nemzeti hatóságoknak, amennyiben teljesül az alapvető szabadságok tiszteletben tartásának a követelménye. [11]

28. Így tehát a transznacionális munkavégzésre vonatkozó állami szabályozás lerontja az elsődleges és másodlagos közösségi jogot. Ha megsértik az irányelvet, akkor a Szerződés alkalmazását mulasztják el, mivel az annak alapvető forrása, és így az irányelv bárminemű megsértése végső soron a Szerződés megsértését is jelenti. Azonban ha közvetlenül a Szerződésbe ütköznek e szabályok, az annak végrehajtására szolgáló irányelv hatálya alól kikerülve, akkor az egyetlen hivatkozási alap a Szerződés marad.

29. Ezért a keresetlevélben hivatkozott jogszabály érvényes, hiszen a megfogalmazott kifogások a 96/71 irányelv hatályán túlterjednek, így nincs jelentősége annak, hogy az indokolással ellátott vélemény kibocsátására akkor került sor, amikor már letelt az átültetésre szolgáló határidő, az irányelv azonban a kapcsolódó területeken vagy értelmezési szabályként jelentőségre tehet szert.

B – *A pert megelőző eljárás hossza*

30. Németország szerint lejárt a Bírósághoz fordulás határideje, mivel az eljárás 1998-ban indult meg, és a kereseti kérelmet 2004. november 23-án nyújtották be, megsértve ezáltal a bizalomvédelem és a jogbiztonság elvét; egyébiránt pedig a Bíróság 2001-ben már vizsgálta az AentG-nek a közösségi joggal való összeegyeztethetőségét.

10 – Egyetértek Léger főtanácsnoknak a C-168/04. sz., Bizottság kontra Ausztria ügyben (amelyben 2006. szeptember 21-én hoztak ítéletet, EBHT 2006., I-9041. o.) előterjesztett indítványa 15. pontjában tett kijelentésével, amelyben elismeri, hogy „a 96/71 irányelv nem ír elő semmilyen különös eljárást a munkavállalók transznacionális szolgáltatásnyújtás keretében történő kiküldése esetére [...]; lényegében arra korlátozódik, hogy garantálja a kiküldött munkavállalóknak az adott kereteken belül bizonyos, a szolgáltatásnyújtás helye szerinti tagállamban hatályban lévő egyes munkaviszonyra vonatkozó szabályoknak a javukra való alkalmazását. Egyébként az irányelv a tagállamokra bízza a megállapított szabályok betartásának biztosítását [...], olyan megfelelő intézkedések elfogadásának sérelme nélkül, amelyek nem sértik a Szerződésnek a szolgáltatásnyújtás szabadságára vonatkozó rendelkezéseit.

11 – A Bíróság C-71/02. sz. Karner-ügyben 2004. március 25-én hozott ítéletének (EBHT 2004., I-3025. o.) 33. és 34. pontja.

31. A Bizottság érvelése szerint maga az alperes keltette azt a látszatot, hogy a tervezett jogszabályi változtatásokkal megszűnnek a jogsértések.

32. Habár az EK 226. cikk szerinti kereset közigazgatási szakasza több mint hat évig elhúzódott, több érv is szól a Németországi Szövetségi Köztársaság álláspontjának elutasítása mellett.

33. Először is, az ítélkezési gyakorlat szerint a közigazgatási szakasz elhúzódása csak akkor eredményezhet elfogadhatatlanságot, ha a Bizottság eljárása nehezíti az általa felhozott érvek cáfolását, és sérti a védelemhez való jogokat, hasonló esetben az érintett tagállam feladata bizonyítani „ilyen nehézség fennállását". [12] A német kormány jelen esetben nem bizonyította, hogy a rendelkezésére álló védekezési lehetőségek csorbát szenvedtek volna.

34. Másodszor, a kötelezettségszegés megállapítása iráni eljárás a Szerződés vagy a másodlagos jog megsértésének tárgyszerű bizonyításán alapul, [13] a bizalomvédelem elvére alapított érv elfogadása a jogsértés olyan bizonyítása lenne, amely az EK 226. cikk céljától idegen. [14] Ugyanez a helyzet a jogbiztonság elvével. [15] A jogalanyoknak a vitatott szabályok végrehajtásának felfüggesztését elrendelő határozat hiányában azokat tiszteletben kell tartaniuk, az ügy kivizsgálásának ideje alatt is.

35. Harmadszor, habár a Finalarte és társai ügyben 2001. október 25-én, [16] a Portugaia Construções ügyben 2002. január 24-én, [17] a Wolf & Müller ügyben 2004. október 12-én [18] és a Bizottság kontra Németország ügyben 2005. április 14-én [19] hozott ítéleteiben a Bíróság már foglalkozott az AEntG-nek az Unió jogrendszerével való összeegyeztethetőségével, azonban ezekben az ügyekben az eljárás a jelen keresetben hivatkozottaktól eltérő szempontokra vonatkozott, annak ellenére, hogy vannak bizonyos összefüggések:

– a Finalarte és társai ügyben hozott ítélet lényeges kapcsolatot mutat a jelen

12 – A Bíróság C-96/89. sz., Bizottág kontra Hollandia ügyben 1991. május 16-án hozott ítéletének (EBHT 1991., I-2461. o.) 15. és 16. pontja; C-207/97. sz., Bizottság kontra Belgium ügyben 1999. január 21-én hozott ítéletének (EBHT 1999., I-275. o.) 24. és 25. pontja; C-287/03. sz., Bizottság kontra Belgium ügyben 2005. május 12-én hozott ítéletének (EBHT 2005., I-3761. o.) 14. pontja; C-33/04. sz., Bizottság kontra Luxemburg ügyben 2005. december 8-án hozott ítéletének (EBHT 2005., I-10629. o.) 76. pontja.

13 – A Bíróság C-71/97. sz., Bizottság kontra Spanyolország ügyben 1998. október 1-jén hozott ítéletének (EBHT 1998., I-5991. o.) 14. pontja; C-83/99. sz., Bizottság kontra Spanyolország ügyben 2001. január 18-án hozott ítéletének (EBHT 2001., I-445. o.) 23. pontja; és C-508/03. sz., Bizottság kontra Egyesült Királyság ügyben 2006. május 4-én hozott ítéletének (EBHT 2006., I-3969. o.) 67. pontja.

14 – A Bíróság C-475/98. sz., Bizottság kontra Ausztria ügyben 2002. november 5-én hozott ítéletének (EBHT 2002., I-9797. o.) 38. pontja.

15 – A fent hivatkozott Bizottság kontra Egyesült Királyság ügyben 2006. május 4-én hozott ítélet a korábbi ítélkezési gyakorlatra támaszkodva kimondta, hogy „bár a jogbiztonság és a bizalomvédelem elve megköveteli, hogy a jogsértő aktusok visszavonását ésszerű határidőn belül elvégezzék, és hogy figyelemmel legyenek arra, hogy az érdekelt esetlegesen bízhatott-e a jogi aktus jogszerűségében, az is biztos azonban, hogy az ilyen visszavonás főszabály szerint megengedett" (68. pont).

16 – A Bíróság C-49/98, C-50/98, C-52/98–C-54/98 és C-68/98–C-71/98. sz. egyesített ügyekben hozott ítélete (EBHT 2001., I-7831. o.).

17 – A Bíróság C-164/99. sz. ügyben hozott ítélet (EBHT 2002., I-787. o.).

18 – A Bíróság C-60/03. sz. ügyben hozott ítélete (EBHT 2004., I-9553. o.).

19 – A Bíróság C-341/02. sz. ügyben hozott ítélete (EBHT 2005., I-2733. o.).

kötelezettszegés megállapítása iránti ügy egyik jogalapjával, mivel szintén a német szabadságpénztári rendszert értékelte megállapítva, hogy a jogszabály hatályának kiterjesztése a transznacionális szolgáltatásnyújtásra összeegyeztethető a Szerződéssel, amennyiben két feltétel teljesül. [20] Azonban a jelen eljárásban a Bizottság úgy ítéli meg, hogy e feltételek nem állnak fenn;

– a Portugaia Construções ügyben hozott ítélet a kiküldött munkavállalók minimális díjazásával volt kapcsolatos;

– a Wolf & Müller ügyben hozott ítélet hasonlóképpen a díjazással, konkrétan a díjazás kifizetésével volt kapcsolatos, a 96/71 irányelvnek az EK 49. cikk alapján értelmezett 5. cikkén keresztül;

– végül a Bizottság kontra Németország ügyben hozott ítélet, amely a keresetlevél benyújtását követően született, megállapította a 96/71 irányelv 3. cikkéből eredő kötelezettségek megszegését a munkabér részét képező összetevőket illetően.

36. Negyedszer, mivel az indokolással ellátott véleményt 2001-ben adták ki, a német törvényt pedig 2003 végén módosították, ezért semmiféleképpen sem róható fel a Bizottságnak, hogy a keresetlevél 2004. novemberében történt benyújtását megelőzően megvizsgálta a módosításokat.

37. Ahogyan arra a Bizottság rámutat, az előzőekben kifejtett érvek cáfolják a Németországi Szövetségi Köztársaság által hivatkozott, a határidők ésszerű mivoltának megítélésre szolgáló szempontokat mind a versenyeljárásokban, [21] mind az Elsőfokú Bíróság előtti eljárásokban. [22]

C – *A kereseti kérelem pontosítása*

38. A német kormány a kereset elfogadhatatlanságára is hivatkozik annak pontatlansága miatt, abból az okból, hogy az a jogi körülményeket elvonatn mutatja be, anélkül, hogy hivatkozna valamely munkavállaló konkrét kiküldetésére, amely nyilvánvalóvá tenné az AEntG-nek az EK 49. cikkel való összeegyeztethetetlenségét.

20 – A Bíróság tárgyalt már egyéb, az éves szabadsággal kapcsolatos témájú ügyeket is, mint például azt, hogy alkalmazandók-e a kiküldött munkavállalókra az adott tagállamban érvényes időtartamra vonatkozó szabályok.

21 – A Bíróság C-238/99 P., C-244/99 P., C-245/99 P., C-247/99 P., C-250/99. P.–C-252/99. P. és C-254/99.P. sz. Limburgse Vinyl Maatschappij és társai egyesített ügyekben 2002. október 15-én hozott ítéletének (EBHT 2002., I-8375. o.) 187. pontja; az ellenkérelem 7. pontjában szerepel.

22 – A Bíróság C-185/95. P. sz. ügyben 1998. december 17-én hozott ítéletének (EBHT 1998., I-8417. o.) 29. pontja; szintén az ellenkérelem 7. pontjában szerepel.

39. A Bizottság hangsúlyozza, hogy a kereseti kérelem kellőképpen pontos, és az eljárás alapja nem valamely munkavállaló vagy vállalkozás kérelme, sem az igazságszolgáltatási vagy a közigazgatási gyakorlat, hanem a nemzeti szabályozás közösségi joggal való összhangjának hiánya.

40. A Bíróság eljárási szabályzata [23] 38. cikke 1. §-ának c) pontja értelmében a keresetlevél tartalmazza „a jogvita tárgy[át] és a felhozott jogalapok rövid ismertetés[ét]". Ezeknek kellően egyértelműnek és pontosnak kell lenniük ahhoz, hogy az alperes elő tudja készíteni védekezését, illetve a Bíróság gyakorolhassa felülvizsgálati jogkörét oly módon, hogy a kereset alapjául szolgáló alapvető ténybeli és jogi elemeknek „magából a kereset szövegezéséből kell egységes és érthető módon következniük". [24]

41. Jelen esetben az említett előírások teljesülnek. A Bizottság a kereseti kérelmet négy fő részre építette fel: az első, a tényállásról és a pert megelőző eljárásról szóló rész tárgyalja az eljárási szakaszokat, és meghatározza az indokolással ellátott véleményben szereplő öt vitás pontot; a második részletezi a vonatkozó közösségi és nemzeti rendelkezéseket; a harmadik, amely a jogi értékelést tartalmazza, előzetesen felhívja a figyelmet a nemzeti törvény módosítására, majd ezután külön elemzi a kötelezettségszegés megállapításának alapjául szolgáló okokat, cáfolva a közigazgatási eljárás során előterjesztett észrevételeket; a negyedik tartalmazza a kereseti kérelmet, amely a beadvány többi részének megfelelően konkrétan megjelöli az egyes kifogásokat, melyek szerint az AEntG 1. cikkének (3) bekezdése, 2. cikke és 3. cikkének (2) bekezdése sérti az EK 49. cikket.

42. A Bíróság tökéletesen ismeri a felhozott kifogásokat és azok alapjait, akárcsak az alperes tagállam, amely vitatja azokat, azonban nem szabad összekeverni a ténybeli és jogi érvek leírását azok valósságával és jogszerűségével.

43. A konkrét bizonyítékok szolgáltatása akkor különösen fontos, ha a kötelezettségszegés valamely nemzeti szabály alkalmazásának a következménye, és nem olyankor, amikor az magának a szabálynak a tartalmán alapul, ezért csak az első feltétel esetén van szükség a kifogásolt gyakorlat okirati és részletekbe menő bizonyítására. [25]

44. Következésképpen, jelen kereset esetében a felhozott elfogadhatatlansági kifogásnak nem kell helyt adni.

23 – HL 1991. L 176, 7. o., és HL 1992. L 383, 117. o. – helyesbítés – később módosult.

24 – A C-178/00. sz., Olaszország kontra Bizottság ügyben 2003. január 9-én hozott ítélet [EBHT 2003., I-303. o.] 6. pontja; és a C-199/03. sz., Bizottság kontra Írország ügyben 2005. szeptember 15-én hozott ítélet [EBHT 2005., I-8027. o.] 50. pontja.

25 – A fenti 12. lábjegyzetben hivatkozott Bizottság kontra Belgium ügyben 2005. május 12-én hozott ítélet 28. pontja; és a C-441/020. sz., Bizottság kontra Németország ügyben 2006. április 27-én hozott ítélet (EBHT 2006., I-3449. o.) 49. pontja.

D – *Az első jogalap módosítása*

45. Németország egy másik alaki kifogásra is hivatkozik a kereset első jogalapjával kapcsolatban, nevezetesen arra, hogy az indokolással ellátott véleményben foglalt kifogás – véleménye szerint – nem egyezik a keresetlevélben megfogalmazottakkal. A Bizottság tagadja a változtatás e tényét, mivel az eltérések véleménye szerint mindössze a közigazgatási szakaszban felmerült tények pontosításai.

46. A Bíróság többször kimondta már, hogy az EK 226. cikkben foglalt közigazgatási szakasz behatárolja az e rendelkezés alapján benyújtott kereset tárgyát, oly módon, hogy a kereset ugyanazokon a jogalapokon és érveken alapul, mint az indokolással ellátott vélemény, [26] – akkor is, ha nincs pontos egyezés az írásbeli felszólító levélben foglalt kifogások, az indokolással ellátott vélemény rendelkező része és a kereseti kérelmek között –, amennyiben a per tárgyát nem terjeszti ki, vagy módosítja. [27]

47. Az eltérésnek és az eltérés terjedelmének megállapításához össze kell hasonlítani a közigazgatási eljárásbeli és a peres eljárásbeli dokumentumokat:

– az indokolással ellátott vélemény „a német szabadságpénztárhoz való hozzájárulás kötelezettségét" vizsgálja, és arra a következtetésre jut, hogy az sérti az EK 49. cikket azáltal, hogy előírja a járulékfizetést azon külföldi vállalkozások számára, amelyek továbbra is kötelesek a székhelyük szerinti tagállamban az alkalmazottaiknak közvetlenül kifizetni a szabadságot.

– a kereseti kérelem ezt a pontot azonos módon tárgyalja, de hozzáteszi, hogy a jogsértés abban áll, hogy a külföldi vállalkozásoknak a német szerv felé kell a hozzájárulást teljesíteniük, annak ellenére, hogy munkavállalóik a munkaadó székhelye szerinti tagállam joga szerint egyenértékű védelemben részesülnek.

48. A két dokumentum összevetése ugyan bizonyos következetlenségeket mutat, azonban nem bizonyítja azt, hogy azok eltérő jogalapokra hivatkoznának, mivel a tárgyalt pont kifejezései, amelyek mindkét szövegben azonos módon szerepelnek, azt bizonyítják, hogy a Bizottság véleménye szerint az AEntG 1. cikkének (3) bekezdése eredményezi azt, hogy azok a vállalkozások, amelyek nem fizetnek járulékokat a német pénztárhoz hasonló szerv részére, többször kötelesek, pénzben vagy természetben, fizetni.

26 – A C-234/91. sz., Bizottság kontra Dánia ügyben 1993. december 1-jén hozott ítélet (EBHT 1993., I-6273. o.) 16. pontja; a C-296/92. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 1994. január 12-én hozott ítélet (EBHT 1994., I-1. o.) 11. pontja; a C-35/96. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 1998. június 18-án hozott ítélet (EBHT 1998., I-3851. o.) 28. pontja; a C-439/99. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 2002. január 15-én hozott ítélet (EBHT 2002., I-305. o.) 11 pontja; és a C-287/00. sz., Bizottság kontra Németország ügyben 2002. június 20-án hozott ítélet (EBHT 2002., I-5811. o.) 18. pontja.

27 – A C-279/94. sz. Bizottság kontra Olaszország ügyben 1997. szeptember 16-án hozott ítélet (EBHT 1997., I-4743. o.) 24. és 25. pontja; a C-191/95. sz., Bizottság kontra Németország ügyben 1998. szeptember 29-én hozott ítélet (EBHT 1998., I-5449. o.) 56. pontja; a C-365/97. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 1999. november 9-én hozott ítélet (EBHT 1999., I-7773. o.) 25. pontja; a C-52/00. sz., Bizottság kontra Franciaország ügyben 2002. április 25-én hozott ítélet (EBHT 2002., I-3827. o.) 44. pontja; a C-139/00. sz., Bizottság kontra Spanyolország ügyben 2002. július 11-én hozott ítélet (EBHT 2002., I-6407. o.) 18. és 19. pontja; a C-177/04. sz., Bizottság kontra Franciaország ügyben 2006. március 14-én hozott ítélet (EBHT 2006., I-2461. o.) 37. pontja; és a fent hivatkozott Bizottság kontra Németország ügyben 2006. április 27-én hozott ítélet 61. pontja.

49. Vitatható, ahogyan azt az alperes is értelmezi, hogy a nemzeti szabályozás kettős gazdasági kötelezettséget teremt-e azok számára, akik munkaerőt küldenek ki transznacionális szolgáltatásnyújtás keretében. A jogalap körüli pontosítások azt mindössze kiegészítik, anélkül, hogy módosítanák a jogalapot, vagy sértenék a védelemhez való jogot.

50. Egyébiránt további érvet is találtam a jogalap pontosításának alátámasztására, mivel az indokolással ellátott vélemény kiadását követően került kihirdetésre a Finalarte és társai ügyben hozott ítélet, amelyre a keresetlevél hivatkozik, különösen annak kereseti kérelmei között.

51. Következésképpen, az indokolással ellátott vélemény és a keresetlevél közötti alaki eltérés, amelyre a Németországi Szövetségi Köztársaság rámutat, nem elegendő mértékű ahhoz, hogy elfogadhatatlanságot eredményezzen.

VI – A kötelezettségszegés megállapítása iránti kereset elemzése

52. Ha a Bíróság az indítványomnak megfelelően elutasítja a német kormány által felhozott elfogadhatatlansági kifogásokat, akkor tanulmányoznia kell az állítólagos jogsértéseket.

A – *Előzetes észrevételek*

53. Az AEntG-ben foglalt kötelezettségek, amelyek többletterheket rónak a más tagállamban székhellyel rendelkező vállalkozásokra, nehezítik számukra, és ezáltal csökkenti azon érdekeltséget, hogy munkaerejüket Németországban alkalmazzák, ami így a szolgáltatásnyújtás szabadsága korlátozásának minősül.

54. Az Arblade és társai ügyhöz írt indítványomban, amely ügyben az ítélet meghozatalára 1999. november 23-án került sor, [28] megvizsgáltam az e korlátozásokra vonatkozó ítélkezési gyakorlatot (53–60. pont), amely azóta is töretlen, eltekintve az érvelési szükségletekre tekintettel tett pontosításoktól.

55. Azt is kiemelem, hogy a szolgáltatásnyújtás szabadságának célja a Közösség területén mindenféle szakmai tevékenység gyakorlásának megkönnyítése, kizárva az állampolgárság alapján történő diszkriminációt és azokat a korlátozásokat, amelyek ugyan a nemzeti és a más tagállambeli szolgáltatókra megkülönböztetés nélkül egyaránt vonatkoznak, mégis az utóbbiak számára tiltják, akadályozzák vagy kevésbé

28 – A Bíróság C-369/96 és C-376/96. sz egyesített ügyekben hozott ítélete (EBHT 1999., I-8453. o.). Az indítványban annak vizsgálatáról volt szó, hogy „a közösségi jog tiltja-e azt, hogy valamely tagállam kötelezze a valamely másik tagállamban székhellyel rendelkező, és az ő területére munkavállalókat kiküldő vállalkozásokat a munkavállalók irataival való rendelkezésre és az azok megőrzésére vonatkozó nemzeti jogszabályok, valamint a minimálbérre vonatkozó szabályok betartására, melyek célja éppúgy a munkavállalók védelme és a fekete munka elleni küzdelem, amennyiben e vállalkozásokat ugyanezen munkavállalók tekintetében, ugyanezen tevékenységi időszakban azonos vagy hasonló kötelezettségek terhelik abban a tagállamban, ahol székhellyel rendelkeznek" (az indítvány 1. pontja).

vonzóvá teszik e tevékenységek gyakorlását. [29]

56. Azt is kifejtettem, hogy az alapelv érvényes korlátozásához szükséges követelmények a következők: a) közérdeken alapuló kényszerítő indokról legyen szó; b) a kitűzött cél eléréséhez szükségesnek kell lennie; c) az alkalmazott intézkedésnek arányosnak kell lennie. [30]

57. Ami az első követelményt illeti, a „munkavállalók szociális védelme" a közérdeken alapuló kényszerítő indokok közé tartozik, [31] amennyiben ez az érdek nem biztosítható azon szabályok által, amelyeknek a székhely szerinti tagállamban a közösségi állampolgár alá van vetve. [32]

58. E követelmények képezik a hátterét a három kötelezettségszegési jogalap magyarázatának.

B – *Első jogalap: a német szabadságpénztárba való járulékfizetés kötelezettsége*

1. Háttér

59. A Bizottság és Németország közötti jogvita lényegének megértése e jogalappal kapcsolatban azt igényli, hogy megvizsgáljuk a szabadságpénztárak működését.

29 – A Bíróság C-76/90. sz. Säger-ügyben 1991. július 25-én hozott ítéletének (EBHT 1991., I-4221. o.) 12. pontja; C-43/93. sz. Vander Elst ügyben 1994. augusztus 9-én hozott ítéletének (EBHT 1994., I-3803. o.) 14. pontja; C-272/94. sz. Guiot-ügyben 1996. március 28-án hozott ítéletének (EBHT 1996., I-1905. o.) 10. pontja; C-3/95. sz. Reisebüro Broede ügyben 1996. decemebr 12-én hozott ítéletének (EBHT 1996., I-6511. o.) 25. pontja; C-222/95. sz. Parodi-ügyben 1997. július 9-én hozott ítéletének (EBHT 1997., I-3899. o.) 18. pontja; valamint a fent hivatkozott Arblade és társai ügyben hozott ítéletének 33. pontja, Finalarte és társai ügyben hozott ítéletének 28. pontja, és a Portugaia Construções ügyben hozott ítéletének 16. pontja.

30 – A Bíróság C-19/92. sz. Kraus-ügyben 1993. március 31-én hozott ítéletének (EBHT 1993., I-1663. o.) 32. pontja; C-55/94. sz. Gebhard-ügyben 1995. november 30-án hozott ítéletének (EBHT 1995., I-4165. o.) 37. pontja; a C-205/99. sz., Analir és társai ügyben 2001. február 20-án hozott ítéletének (EBHT 2001., I-1271. o.) 25. pontja; a C-165/98. sz., Mazzoleni és ISA ügyben 2001. március 15-én hozott ítéletének (EBHT 2001., I-2189. o.) 26. pontja; és a fent hivatkozott Säger-ügyben hozott ítéletének 15. pontja; Guiot-ügyben hozott ítéletének 11. és 13. pontja; Arblade és társai ügybem hozott ítéletének 35. pontja; Portugaia Construções ügyben hozott ítéletének 19. pontja; Wolf & Müller ügyben hozott ítéletének 34. pontja. P. Davis szerint – *in* „Posted workers Directive and EC Treaty", *Industrial Law Journal*, 2002., 299. o. – „ha ezeket az ítélkezési gyakorlatbeli szempontokat alkalmaznánk a 96/71 irányelvre, akkor annak tartalmának java részét az EK 49. cikkébe ütközőnek kellene nyilvánítani, mivel nehezen felelne meg az ezen rendelkezés korlátozásához elengedhetetlen igazolási és arányossági követelményeknek".

31 – A Bíróság 279/80. sz. Webb-ügyben 1981. december 17-én hozott ítéletének (EBHT 1981., 3305. o.) 19. pontja; a 62/81 és 63/81. sz., Seco és Desquenne & Giral egyesített ügyekben 1982. február 3-án hozott ítéletének (EBHT 1982., 223. o.) 14. pontja; a C-113/89. P. sz. Rush Portuguesa ügyben 1990. március 27-én hozott ítéletének (EBHT 1990., I-1417. o.) 18. pontja; és a fent hivatkozott Guiot-ügyben hozott ítéletének 16. pontja; az Arblade és társai ügyben hozott ítéletének 36. pontja; a Finalarte és társai ügyben hozott ítéletének 33. pontja; a Portugaia Construções ügyben hozott ítéletének 20. pontja, valamint a Wolf & Müller ügyben hozott ítéletének 35. pontja.

32 – A Bíróság C-180/89. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 1991. február 26-án hozott ítéletének (EBHT 1991., I-709. o.) 17. pontja; C-198/89. sz., Bizottság kontra Görögország ügyben hozott ítéletének (EBHT 1991., I-727. o.) 18. pontja; a fent hivatkozott Webb-ügyben hozott ítéletének 17. pontja; Säger-ügyben hozott ítéletének 15. pontja; Vander Elst-ügyben hozott ítéletének 16. pontja; Guiot-ügyben hozott ítéletének 11. pontja; Arblade és társai ügyben hozott ítéletének 34. pontja, és Finalarte és társai ügyben hozott ítéletének 31. pontja. Így került kimondásra az egyenértékűség elve, amely kikerüli a rendeltetési hely szerintiség elvét, in C. Molina Navarrete és G. Esteban de la Rosa: „Mercados nacionales de trabajo, libertad comunitaria de prestación de servicios y defensa de la competencia. Comentario de la Ley 45/1999, sobre desplazamiento de trabajadores en el marco de una prestación transnacional de servicios", *Revista de Trabajo y Seguridad Social (Centro de Estudios Financieros)*, 205. szám, 2000. április, 21. és 32. o.

60. Ahogyan Mischo főtanácsnok kifejtette a Finalarte és társai ügyhöz írt indítványában, a rendszer azt feltételezi, hogy a munkavállaló összesíti a különböző munkáltatóknál végzett munkavégzés után a tárgyévben neki járó szabadságot, és azt azzal a munkáltatóval szemben érvényesíti, akinél az adott időpontban éppen dolgozik, és akinek a juttatást ki kell fizetnie a más munkaviszonyaiból származó időszakok során megszerzett napok után. A pénzügyi terhek méltányos megosztására tekintettel hozták létre az alapot, amelybe a német munkáltatók a bruttó munkabérösszegek egy meghatározott százalékát befizetik; amiért cserébe teljes vagy részleges visszatérítést kapnak a foglalkoztatottaik felé teljesített szolgáltatások után.

61. Az AEntG 1. cikkének (3) bekezdése kiterjeszti ezt a kötelezettséget azokra a más tagállambeli munkáltatókra is, akik munkaerőt küldenek ki időszakos jelleggel Németországba, kivéve, amikor e járulékfizetést a székhely szerinti tagállam valamely más hasonló szerve felé teljesítik.

62. A jogszabály, a Finalarte és társai ügyben hozott ítélet szerint, „a szolgáltatásnyújtás szabadságának sérelméhez" vezet (37. pont), ami csak akkor igazolható, ha arra olyan közérdekű célból van szükség, mint például a munkavállalók védelme (33. pont), és ennek eléréséhez megfelelő intézkedéseket alkalmaznak. Mindkét feltétellel kapcsolatban arra jutott a Bíróság, hogy kimondta a német törvényhez hasonló törvények Szerződéssel való összeegyeztethetőségét „egyrészt minden olyan esetben, amikor a munkavállalók nem részesülnek alapvetően hasonló védelemben a munkáltatójuk székhelye szerinti tagállam jogszabályai értelmében, amelynek folytán az előbbi tagállam nemzeti jogszabályának alkalmazása részükre olyan reális előnyt jelent, amely jelentősen hozzájárul szociális védelmükhöz, illetve másrészt minden olyan esetben, amikor az előbbi tagállam jogszabályának alkalmazása arányos lenne a kitűzött közérdekű célhoz képest" (az 53. pont és a rendelkező rész).

63. A Finalarte és társai ügyben hozott ítélet tehát két feltételtől – az egyedül így biztosítható védelem és az arányosság – teszi függővé a vitatott rendelkezés közösségi jog szerinti érvényességét, aminek értékelését a kérdést előterjesztő bíróságra bízta. Ebben az eljárásban a Bizottság megállapítja, hogy e feltételek nem állnak fenn, és támadja a járulékfizetés alóli felmentésekre vonatkozó német korlátozásokat.

2. A jogalap vizsgálata

64. A szabadságpénztár a munkavégzésben rejlő e nehézségekre kíván megoldást találni. A német kormány tájékoztatása szerint, amely az indokolással ellátott véleményben szerepel, vannak hasonló intézmények Franciaországban (Caisse nationale de surcompensation du bâtiment et des travaux publics de France), Ausztriában (Bauarbeiter-Urlaubs- und Abfertigungskasse), Belgiumban (Office national de sécurité sociale), Olaszor-

ságban (Commissione Nazionale Paritetica per le Casse Edili), és bizonyos mértékig hasonló létezik Hollandiában (Stichting Vakantiefonds voor de Bouwnijverheid és Stichting Vakantiefonds voor de Landbouw) is. [33]

65. Az AEntG 1. cikkének (3) bekezdésében foglalt kivétel teljesen hatékonynak tűnik e szervezetekkel kapcsolatban, mivel megakadályozza a munkaadó kettős járulékfizetését és egyensúlyban állónak bizonyul. Legalábbis elméletben, mivel a gyakorlatban azt kell értékelni, hogy a járulékokat beszedő szervezetek a német szervezethez „hasonlóak"-e, e tekintetben főként az ellenkérelemben említett kétoldalú megállapodások segíthetnek.

66. Azonban a szabadságpénztárak nem az egyetlen lehetséges megoldásai az említett nehézségnek; a gyakorlatban egyes tagállamokban nem ismeretesek e szervezetek, mint például Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságában, a Svéd Királyságban, Írországban, a Portugál Köztársaságban és bizonyos mértékig a Holland Királyságban sem. Ahogyan a Bizottság is hozzáteszi, vannak olyan helyzetek, amikor a munkavállaló védelme nem a járulékfizetésen alapul, hanem a szabadság kiadásával kapcsolatos kötelezettségeknek a munkaadó részéről történő közvetlen teljesítésén.

67. Nem tartozik e kötelezettségszegés megállapítása iránti kereset keretei közé a lehetséges megoldások elemzése, és annak értékelése, hogy melyik rendszer az előnyösebb, ami az egyes országok körülményeitől és egyéb, nem mindig jogi jellegű tényezőktől függ; maga a kereset sem vitatja a német rendszert. Megállapítható, hogy különféle megoldások lehetségesek. [34]

68. A német rendszer csupán egyetlenegyet dolgoz ki ezek közül, és nem foglalkozik a többivel. Hallgat a munkavállalók számára oly módon biztosított védelemről, hogy a munkaadó a székhelyén maga tesz eleget az éves szabadság alapján fennálló kötelezettségeknek, függetlenül e kötelezettségek keletkezésének helyétől; e tekintetben nem fogadható el a német képviselő arra vonatkozóan előadott magyarázata, hogy a szabadságpénztárral nem rendelkező országokból származó vállalkozások mentesek a járulékfizetés alól, mivel a nemzeti jogszabályi rendelkezés szövegezése ezzel ellentétes. A szabályozás tehát nem tűnik megfelelőnek, és nincs jelentősége annak, hogy azt hogyan alkalmazzák; az kizárólag a nemzeti alappal párhuzamba állítható alaphoz való hozzájárulást veszi figyelembe, szükségtelen többletterhet írva elő olyan esetben, amikor a

33 – Ide sorolható még a Dán Királyság is (Arbejdsmerkedets Feriefond), de a Bizottság és Németország egymással ellentétes téziseik megerősítésére hozza fel e példát.

34 – Mischo főtanácsnok a Finalarte és társai ügyben írt indítványában szintén több alternatívát említ, melyek között szerepel az a lehetőség, amikor a munkáltató a német szabadságpénztári rendszer alá tartozik, és a székhelye szerinti tagállam jogszabályainak megfelelően nem tekinthet el attól, hogy saját maga fizesse meg a kiküldött munkavállalóinak a szabadságnapokat; az ilyen esetekben a szabadságpénztárba való befizetések hozzáadódnak ez utóbbi kötelezettségekhez, „erőteljes korlátozást, sőt kikerülhetetlen akadályt teremtve a szolgáltatásnyújtás szabadsága terén" (70. pont).

szolgáltatást nyújtó vállalkozás székhelye szerinti tagállam nem rendelkezik hasonló, párhuzamba állítható szervezettel, anélkül hogy ezzel megerősítené a származási országban már védelem alatt álló kiküldött munkaerő jogait. [35]

69. A német kormány a rendelkezést azzal indokolja, hogy az AEntG 1. cikke (3) bekezdésének alkalmazása a munkavállalók védelmének előzetes mérlegeléséhez kötött, úgy, hogy az alkalmazásra csak akkor kerül sor, ha hiányosság tapasztalható a fent írt kétoldalú megállapodások és a Bundesarbeitsgericht (a német szövetségi munkaügyi bíróság) 2004. július 20-i ítélete alapján.

70. Ezen igazolást nem tartom elfogadhatónak. A Bíróság azon megállapítása, miszerint a munkavállalók védelme kapcsán elsőként azt kell értékelni, hogy melyek a legelőnyösebb szabályok, nem akadályozza azt, hogy azokat később pontosítsák. A rendszereknek a leghosszabb munkaidő és pihenőidő, az éves szabadság legrövidebb időtartama, a legalacsonyabb munkabér, vagy a munkavédelmi és egészségügyi előírások szerinti összehasonlítása dönti el a mérleg nyelvét egyik vagy másik irányba. [36]

71. A német álláspont azt feltételezi, hogy ha jogszabályai előnyösebb feltételeket ígérnek a kiküldött közösségi munkavállalónak a kiadásra kerülő szabadság terén – nem csupán annak időtartamát illetően –, akkor e szabadság-szisztéma kerül alkalmazásra, amiből kifolyóan bármely más típusú ellenszolgáltatás figyelembe vétele nélkül a munkaadónak meg kell fizetnie a járulékokat, kivéve, ha már egy „hasonló szervezetnek" fizetett hozzájárulásokat, ami a kettős kifizetés kockázatával jár.

72. Azonban egyrészt a kétoldalú megállapodásokban foglalt kölcsönös elismerés előírása a kérdéses rendelkezés közösségi jogszabályoknak való megfelelését e kétoldalú megállapodások létezéséhez és tartalmához köti; a „szervezetekre" való hivatkozás figyelmen kívül hagyja az egyéb megoldásokat, mint például annak lehetőségét, hogy valamely államban nem létezik ilyen szervezet.

73. Másrészt, a Bundesarbeitsgericht átültette erre a területre a „kedvezőbb szabály" elvét, az összeegyeztethetetlenség elkerülésére, amelyet gyakorlatilag vélelmez, különben a rendelkezés nem igényelt volna bírói jogértelmezést. Ebben az esetben a Bizottság kontra Olaszország ügyben 2003. december 9-én hozott azon ítéletben [37] foglaltakkal ellentétes feltevésről van szó, amely megállapította a nemzeti rendelkezés semlegességét, és az eltérést a közigazgatás, illetve a

35 – Ahogyan arra Mischo főtanácsnok a Finalarte és társai ügyben írt indítványában felhívta a figyelmet, „lehetséges, [...] hogy a munkavállaló – származási országának jogszabályai értelmében – alapvetően azonos előnyöket élvez, anélkül hogy ebben bármiféle szabadságpénztár közrejátszana" (112. pont).

36 – Ugyanakkor nem kell, hogy mindig arról az államról legyen szó, amelyben a szolgáltatásnyújtás történik; a 96/71 irányelv tizenhetedik preambulumbekezdése azt tükrözi, hogy a fogadó tagállamban hatályban lévő minimális védelem nem képezheti akadályát azon munka és alkalmazási feltételek alkalmazásának, amelyek a munkavállalók számára előnyösebbek.

37 – A Bíróság C-129/00. sz. ügyben hozott ítélete (EBHT 2003., I-14637. o.)

bírói szervek jelentős része – beleértve a Corte suprema di cassazionét – általi értelmezés és alkalmazás módjában észlelte. A jelen keresetben a Bizottság azt rója fel Németországi Szövetségi Köztársaságnak, hogy az objektíven értékelt nemzeti szabály nem felel meg a közösségi jogi szabályozásnak, függetlenül attól, ahogyan azt a gyakorlatban végrehajtják. A hivatkozott rendelkezések szó szerinti összevetése is elegendő az állítólagos kötelezettségszegés megállapításához.

74. Következésképpen úgy vélem, hogy az AEntG 1. cikkének (3) bekezdése sérti az EK 49. cikket.

C – Második jogalap: az iratok lefordításának kötelezettsége

1. Háttér

75. Az AEntG 2. cikkének (3) bekezdéséből az következik, hogy amikor Németországba munkavállalókat küldenek ki, akkor ezen ország nyelvére le kell fordítani egyes olyan iratokat, mint például a szerződés, a bérjegyzékek, a munkaidőt és a járulékok megfizetését igazoló iratok.

76. A Bizottság megismétli, hogy az ilyen előírás indokolatlan korlátozást jelent a szolgáltatásnyújtás szabadsága terén, hiszen ha az Arblade és társai ügyben hozott ítélet értelmében a fogadó tagállamban az iratok megőrzésének előírását a hatóságok hatáskörébe tartozó felügyelet sem indokolta, akkor nyilvánvalóan azok lefordításának előírását sem indokolja. Egyébiránt a nemzeti rendelkezést az is túlzottá és aránytalanná teszi, hogy a 96/71 irányelvben foglalt együttműködés feleslegessé teszi az átültetést.

77. Németország és Franciaország szerint a korlátozás jogszerű, mivel lehetővé teszi a munkavállalók védelmét biztosító munkaügyi jogszabályok betartásának ellenőrzését. A Bizottság által hivatkozott ítéletet – az említett eljárásban vitatott rendelkezés korlátozott hatályára tekintettel – nem kell kiemelni az összefüggéseiből, figyelemmel az érintett iratok csekély számára, rövidségükre és ismétlődő jellegükre az intézkedés arányos, és nem okoz különösebb adminisztratív vagy pénzügyi terhet. Ezen felül, a 96/71 irányelv együttműködési rendszere megfér a nemzeti szabályozással, mivel a tagállamok hatóságai nem rendelkeznek az iratokkal, és nem tudják azokat megküldeni a német hatóságoknak.

2. A jogalap vizsgálata

78. Az imént kifejtettek azt mutatják, hogy a felek egyetértenek abban, hogy az említett fordítás a szolgáltatásnyújtás szabadságát korlátozza, és azzal kapcsolatban mindössze azt illetően van véleménykülönbség, hogy a korlátozás összeegyeztethető-e a közösségi joggal. E vita az Arblade és társai ügyben hozott ítélet (a), a 96/71 irányelv együttműködésre vonatkozó rendelkezéseinek (b) megvizsgálását igényli, a munkavállalók védelme érdekében valamilyen megoldást (c) indítványozva.

a) Az Arblade és társai ügy

79. Ez az ítélet a Tribunal correctionnel de Huy (elsőfokú büntetőbíróság, Belgium) által előterjesztett egyes előzetes döntéshozatali kérdéseket válaszolta meg a „társasági iratok kezelésének és megőrzésének módjaira" vonatkozóan (71–79. pont). A tárgyalt pontok között szerepelt a más tagállamokban székhellyel rendelkező munkáltatók azon kötelezettsége, hogy a munkahelyen vagy valamely, a fogadó tagállam területén belül a hatóságok számára hozzáférhető és pontosan beazonosított helyen bizonyos iratokat azok rendelkezésére bocsássanak. Az ítélet szerint e kötelezettség igazolt (74. pont), és az arányosságot illetően a nemzeti bíróságra tartozik annak meghatározása, hogy mely iratok tartoznak e kötelezettség alá (75. pont).

80. Az ítélet azzal is foglalkozott, hogy szükség van-e a rendelkezésre álló iratok tárolására és azok öt éven keresztül történő megőrzésére valamely természetes személy lakhelyén a fogadó tagállamban. Az ügyben ismertetett indítvány 86. pontjában általam javasoltaknak megfelelően a Bíróság úgy értelmezte, hogy e követelmények nem igazoltak (77. és 78. pont); továbbá hozzátette, hogy „a 96/71 irányelv 4. cikkében létrehozott, tagállamok közötti együttműködési és kölcsönös tájékoztatási rendszer a későbbiekben feleslegessé teszi a fogadó tagállamban az iratok megőrzését, ha a munkaadó már nem alkalmazza az adott tagállamban a munkavállalókat" (79. pont).

b) A 96/71 irányelv szerinti együttműködés

81. Mindenekelőtt emlékeztetni kell arra, hogy a 96/71 irányelv nem vizsgálati szempont a jelen ügyben, melyet az EK 49. cikke megsértésének megállapítása iránt terjesztettek elő; csupán segíti azoknak a körülményeknek a vizsgálatát, amelyek magyarázatot adhatnak a szolgáltatásnyújtás szabadságának egyes munkaügyi iratok német nyelvre történő lefordításának előírása által történő korlátozására.

82. A 4. cikk két irányvonalat jelöl meg a tájékoztatás terén való együttműködésre, amelyeket a huszonharmadik (a tagállamok

közötti együttműködésről) és a huszonnegyedik (a tagállamok és a Bizottság közötti egzüttműködésről) preambulumbekezdés mond ki. A rendelkezés megszövegezése azt bizonyítja, hogy a bevezetett együttműködés:

– célja az irányelv alkalmazása;

– a munkaügyi felügyelettel megbízott közigazgatási szervek között történik;

– konkrétan a 3. cikkben foglalt, transznacionális munkaerő-kölcsönzés, valamint az alkalmazási és munka-feltételek terén nyújtott tájékoztatásra vonatkozik;

– az egymással összeköttetésben lévő központokon vagy az egymást kölcsönösen tájékoztató illetékes szerveken keresztül megy végbe.

c) A javasolt megoldás

83. Az Arblade és társai ügyben hozott ítélet az iratok megőrzését tárgyalta, míg a jelen ügyben a hangsúly azok szövegének a nyelvén van. Ez az árnyalatnyi eltérés megakadályozza az említett ítéletben elfogadott álláspontnak, amely nem vette figyelembe a nyelvet, a jelen ítéletben való alkalmazhatóságát.

84. E premisszával nyilvánvalónak látszik, hogy ha valamely irat nem német nyelvű, akkor az ellenőrök nehezebben tudják elvégezni a feladatukat, mivel amint arra a tárgyaláson a német kormány képviselője felhívta a figyelmet, az ellenőrök így nem tudnak közvetlenül hozzáférni az információhoz. Ezzel szemben az iratoknak annak az országnak a nyelvén való megszövegezése, amelyben a szolgáltatásnyújtás történik, megkönnyíti az ellenőrzéseket, és hozzájárul a munkavállalók védelméhez.[38] Ezért a fordításra vonatkozó szabály igazolt.

85. Egyébiránt e szabály arányos és megfelelő, mivel azok a kellemetlenségek, amelyek azzal járnának, ha az államnak kellene lefordítani az iratokat, felülmúlják az ezzel a munkaadónak okozott kellemetlenségeket. Lényegében az első esetben a nemzeti közigazgatásnak kell biztosítania azokat az eszközöket, amelyek bármely tagállamból származó történő kiküldetés esetén megállják a helyüket, ami hátrányos késedelemhez vezethet a munkavállalók jogai,[39] és az

38 – A 96/71/EK irányelv alkalmazásáról szóló, ezen indítvány elején idézett közleményben a Bizottság szerint „a kiküldetések ellenőrzésekor felmerülő nehézségek között első helyen szerepelnek a nyelvi nehézségek" (15. pont).

39 – Nem szabad elfeledkezni a kiküldetés „ideiglenes" jellegéről; ugyanis megeshet, hogy amikor fény derül a jogsértésre és arra a hatóságok reagálni kívánnak, a munkavállaló már visszatért a származási országába.

ellenőrzési feladatok szempontjából, amelyek így a hivatalnokok nyelvi ismereteitől függenének. A második esetben a művelet nem jelentene aránytalan terhet, hiszen mindösszesze három olyan, többször előforduló iratot érintene, amelyek minden nyelven hasonló hosszúságúak, tipikus fordulatokat alkalmaznak és nem különösebben terjedelmesek, [40] ahogyan a német képviselő a tárgyaláson kifejtette, egy magánfordítás is elegendő.

86. Kétségtelenül lennének más megoldások is, mint például többnyelvű iratok elkészítése. [41] Azonban mindezidáig nem fogadtak el semmilyen jogszabályi rendelkezést erre vonatkozólag. [42] Az előbbi pontban kifejtettekre tekintettel ez a hiányosság nem pótolható azzal, hogy a fordítás terhét a munkavállalókat fogadó tagállamra hárítjuk át.

87. Mindeközben a 96/71 irányelv együttműködési mechanizmusai elégtelennek bizonyulnak arra, hogy a fordítás kötelezettségét ugyanolyan hatékonyságot biztosítva helyettesítsék. [43] Céljaik és az azokért felelős személyek nem azonosak, összeegyeztethetőek, de nem zárják ki egymást. Támogatom Németország és Franciaország azon érvelését, miszerint a tagállamok munkaügyi hatóságai nem tudják megküldeni az iratokat azok fordításaival együtt, mivel azok nem állnak a rendelkezésükre. [44]

88. Másrészről viszont nem értek egyet a Bizottságnak a fordítás kötelezettségének általánosságára vonatkozó kifogásával, amely csak bizonyos esetekben ismeri el annak hasznosságát, mivel a fogadó ország nyelvén készült iratok átadásának elmulasztása: a) akadályozza a gyakorlatban a preventív és szúrópróbaszerű ellenőrzéseket; b) nagyobb jogbizonytalanságot teremt a munkaadó számára; c) késedelemhez vezet a munkavállalók jogainak védelmét illetően.

89. Összegezve tehát, az AEntG 2. cikkének (3) bekezdése nem sérti az EK 49. cikket.

40 – A munkaadónak a munkavállalóval szembeni, a szerződés, illetve a munkaviszony feltételeire vonatkozó tájékoztatási kötelezettségéről szóló, 1991. október 14-i 91/533/EGK tanácsi irányelv (HL 1991. L 288., 1991.10.18., 32–35. o.) 2. cikkében meghatározza a minimális tartalmat.

41 – Az ellenkérelem 24. pontja és a francia kormány észrevételeinek 25. pontja ezt a javaslatot támogatja. A munkáltatók szervezetei választhatnak egységes európai modelleket.

42 – A Bizottság képviselője a tárgyaláson neki feltett kérdésre úgy válaszolt, hogy nem volt tudomása e téren semmiféle kezdeményezésről, a német kormány képviselője viszont rámutatott a Bizottság és tagállamok képviselőiből álló vegyes munkacsoport meglétére, amelyben azonban még született megállapodás.

43 – A Bizottság „A szolgáltatásnyújtás céljából kiküldött munkavállalók kiküldetésére vonatkozó iránymutatások" című, 2006. április 4-i közleménye [COM(2006) 159 végleges], azáltal hogy annak 3. pontját a „Tájékoztatás terén történő együttműködésnek" szenteli, implicit módon elismeri annak javításának szükségességét.

44 – Ahogyan az Németországban történik, amint azt annak képviselője a tárgyaláson elismerte. Ebben az esetben ahhoz, hogy a hatóságok rendelkezzenek az iratokkal, arra lenne szükség, hogy azokat elkérjék a vállalkozásoktól.

D – *Harmadik jogalap: a betöltött állás bejelentésének kötelezettsége*

1. Háttér

90. Az AEntG 3. cikkének (2) bekezdése előírja az időszakos munkavállalókat foglalkoztató külföldi vállalkozások számára a kiküldött személyzetre vonatkozó nyilatkozatot a munka megkezdése előtt, és a munkahelyváltozásokról való értesítést, habár ez a kötelezettség átszállhat megállapodás útján arra a személyre, aki a munkavállalót fogadja.

91. A Bizottság kiemeli, hogy a időszakos munkavállalókat foglalkoztató német vállalkozások mentesek az ilyen értesítési kötelezettség alól, ebből kifolyólag a transznacionális szolgáltatásnyújtás nehézkesebb. A Bizottság szerint semmi sem indokolhatja az eltérő bánásmódot, amely nem szűnik meg akkor sem, ha a kötelezettség átterhelhető másra.

92. A német kormány kiáll a szabályozásnak a 96/71 irányelvvel való összeegyeztethetősége mellett, ami felhatalmazta őt a különös rendelkezések elfogadására az időszakos munkavállalókat foglalkoztató vállalkozásokat illetően, illetve az EK 49. cikkel való összeegyeztethetősége mellett, ami véleménye szerint azon alapul, hogy az elősegíti a hatékony ellenőrzést, és javítja a munkavállalók védelmét, anélkül, hogy túlzott költséggel járna. Felhívja a figyelmet a folyamatban lévő, arra irányuló jogszabályi reformra is, hogy a kötelezettség mindig azt terhelje, aki a munkaerőt alkalmazza.

2. A jogalap vizsgálata

93. A német képviselő által a tárgyaláson kifejtettek ellenére, nem a betöltött álláshelyekről történő értesítés kötelezettsége vitatott, hanem az, hogy annak ki a kötelezettje, valamint, hogy az AEntG 3. cikkének (2) bekezdését csak a Németországon kívüli székhellyel rendelkező, közösségi szolgáltatásnyújtókra alkalmazzák, ami miatt egyenlőtlenség jön létre az ezen országból származó szolgáltatásnyújtókkal szemben.

94. A Bíróság többször kimondta, hogy az olyan jogi szabályozás, amely a más tagállamban székhellyel rendelkező szolgáltatásnyújtó vállalkozásokat hátrányosabb bánásmódban részesíti, mint a saját nemzeti területéről származókat, és ezáltal a szolgáltató székhelye vagy a tevékenység származási helye alapján hátrányosan megkülönböztet, csak akkor egyeztethető össze a Szerződéssel, ha az az annak szövegében kifejezetten

szereplő kivételt jelent, mint például az EK 46. cikk (1) bekezdése. [45]

95. Ezért csak azok a korlátozások igazolhatók, amelyeket közrendi, közegészségügyi vagy közbiztonsági okok indokolnak, és nem olyan, az ítélkezési gyakorlat által kialakított általános érdekek, mint például a munkavállalók védelme, amely a megkülönböztetésmentesen alkalmazandó intézkedések igazolására szolgál. [46]

96. A német kormány által említett, az eltéréseket alátámasztandó körülmények nem tartoznak sem a közrendi, sem a közegészségügyi, sem a közbiztonsági okok közé. Ahogyan azt az Arblade és társai ügyben írt indítványomban is kifejtettem, az sem számít, hogy „a tagállamokban a szociális jognak megfelelő jogi szabályozás nagy része közrendi jellegű", lévén, hogy az „mindenkire, aki a szóban forgó tagállam területén tartózkodik" alkalmazandó (85. pont), ami nem mondható el a vitatott rendelkezésről. A „közrend" fogalma a közösségi jogban, különösen, mint a szolgáltatásnyújtás szabadságának korlátozását igazoló indok, szigorúan értelmezendő; [47] arra csak akkor lehet hivatkozni, ha tényleges és komoly veszély fenyeget, amely a társadalom valamely alapvető érdekét veszélyezteti, [48] ami a jelen ügyben nem bizonyított.

97. Végezetül, a kötelezettség átterhelésének lehetősége arra a vállalkozásra, amely a munkavállalót Németországban alkalmazza, szintén nem igazolja az egyenlőtlen bánásmódot, mivel az csupán egy lehetőség. Azáltal, hogy az értesítési kötelezettség e vállalkozást terheli, megszűnik a korlátozás, amely egyébként sem túl megfelelő, lévén hogy – amint azt a német kormány is elismeri – az a vállalkozás rendelkezik „a legfrissebb és legpontosabb információkkal" a betöltött állásra vonatkozóan, amely a munkavállalót alkalmazza. [49] Mindenesetre megállapítható az EK 49. cikk megsértése, mivel a kötelezettségszegés megtörténtét a tagállamban az indokolással ellátott véleményben meghatározott határidő lejártakor fennálló helyzet alapján kell megítélni, és a későbbi változásokat a Bíróság nem veheti figyelembe. [50]

45 – A Bíróság C-260/89. sz. ERT-ügyben 1991. június 18-án hozott ítéletének (EBHT 1991., I-2925. o.) 24. pontja; C-288/89. sz., Collectieve Antennevoorziening Gouda és társai ügyben 1991. július 25-én hozott ítéletének (EBHT 1991., I-4007. o.) 11. pontja; C-353/89. sz., Bizottság kontra Hollandia ügyben hozott ítéletének (EBHT 1991., I-4069. o.) 15. pontja; C-211/91. sz., Bizottság kontra Belgium ügyben 1992. december 16-án hozott ítéletének (EBHT 1992., I-6757. o.) 10 .és 11. pontja; C-17/92. sz. Fedicine ügyben 1993. május 4-én hozott ítéletének (EBHT 1993., I-2239. o.) 16. pontja; C-484/93. sz. Svensson és Gustavsson ügyben 1995. november 14-én hozott ítéletének (EBHT 1995., I-3955. o.) 15. pontja; és C-451/99. sz. Cura Anlagen ügyben 2002. március 21-én hozott ítéletének (EBHT 2002., I-3193. o.) 31. pontja.

46 – A Bíróság C-67/98. sz. Zenatti-ügyben 1999. október 21-én hozott ítéletének (EBHT 1999., I-7289. o.) 29. pontja; és a fent hivatkozott Kraus-ügyben hozott ítélet 32. pontja, valamint a Cura Anlagen ügyben hozott ítélet 32. pontja.

47 – A Bíróság 41/74. sz. Van Duyn-ügyben 1974. december 4-én hozott ítéletének (EBHT 1974., 1337. o.) 18. pontja; 30/77. sz. Bouchereau-ügyben 1977. október 27-én hozott ítéletének (EBHT 1977., 1999. o.) 33. pontja; C-348/96. sz. Calfa-ügyben 1999. január 19-én hozott ítéletének (EBHT 1999., I-11. o.) 23. pontja; C-482/01. és C-493/01. sz., Orfanopoulos és Oliveri egyesített ügyekben 2004. április 29-én hozott ítéletének (EBHT 2004., I-5257. o.) 64. és 65. pontja; és C-36/02. sz. Omega-ügyben 2004. október 14-én hozott ítéletének (EBHT 2004., I-9609. o.) 30. pontja.

48 – A Bíróság 36/75. sz. Rutili-ügyben 1975. október 28-án hozott ítéletének (EBHT 1975., 1219. o.) 28. pontja; 115/81. és 116/81. sz., Adoui és Cornuaille egyesített ügyekben 1982. május 18-án hozott ítéletének (EBHT 1982., 1665. o.) 8. pontja; C-54/99. sz. Église de scientologie ügyben 2000. március 14-én hozott ítéletének (EBHT 2000., I-1335. o.) 17. pontja; valamint a fent hivatkozott Bouchereau-ügyben hozott ítélet 35. pontja, és Omega-ügyben hozott ítélet 30. pontja.

49 – A válaszbeadvány 38. pontja.

50 – A Bíróság C-200/88. sz., Bizottság kontra Görögország ügyben 1990. november 27-én hozott ítéletének (EBHT 1990., I-4299. o.) 13. pontja; C-133/94. sz., Bizottság kontra Belgium ügyben 1996. május 2-án hozott ítéletének (EBHT 1996., I-2323. o.) 17. pontja; C-103/00. sz., Bizottság kontra Görögország ügyben 2002. január 30-án hozott ítéletének (EBHT 2002., I-1147. o.) 23. pontja; C-63/02. sz., Bizottság kontra Egyesült Királyság ügyben 2003. január 16-án hozott ítéletének (EBHT 2003., I-821. o.) 11. pontja; és C-333/01. sz., Bizottság kontra Spanyolország ügyben 2003. március 13-án hozott ítéletének (EBHT 2003., I-2623. o.) 8. pontja.

VII – Következmény

98. Az előzőekben kifejtettekből következően a német kormány által hivatkozott, a kereset elfogadhatatlanságára vonatkozó kifogásokat el kell utasítani; ami pedig a kötelezettségszegés megállapítása iránti kereset jogalapjait illeti, az AEntG 1. cikkének (3) bekezdése és 3. cikkének (2) bekezdése sérti az EK 49. cikket, ellenben az AEntG 2. cikkének (3) bekezdése nem sérti e közösségi rendelkezést.

VIII – Költségek

99. Az eljárási szabályzat 69. cikkének 2. §-a alapján a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Az eljárási szabályzat 69. cikkének 3. §-a alapján részleges pernyertesség esetén a Bíróság elrendelheti a költségeknek a felek közötti megosztását, vagy határozhat úgy, hogy mindegyik fél maga viselje saját költségeit.

100. Tekintettel arra, hogy mind a Bizottság, mind a Németországi Szövetségi Köztársaság kérte a másik fél perköltségek viselésére való kötelezését, és mivel azt indítványozom, hogy a három jogalapból kettőnek adjon helyt a Bíróság, ezért a Németországi Szövetségi Köztársaságot kell kötelezni a Bizottság költségei kétharmad részének viselésére, akinek viszont viselnie kell a Németországi Szövetségi Köztársaság költségeinek egyharmad részét.

101. Az említett szabályzat 69. cikkének 4. §-a első bekezdésének megfelelően az eljárásba beavatkozó tagállam maga viseli saját költségeit.

IX – Végkövetkeztetések

102. Az előbbiekben kifejtettekre tekintettel a következőket indítványozom a Bíróságnak:

1) Állapítsa meg, hogy a Németországi Szövetségi Köztársaság – mivel előírta hogy a más tagállamban székhellyel rendelkező vállalkozások, amennyiben szolgálta-

tásnyújtás keretében a területére küldenek ki munkavállalókat, járulékot fizessenek a német szabadságpénztárba, akkor is, ha a munkavállalók a székhely szerinti tagállam jogszabályai alapján hasonló védelmet élveznek; valamint azáltal, hogy előírta, hogy a más tagállamban székhellyel rendelkező, időszakos munkavállalókat foglalkoztató vállalkozásoknak be kell jelenteniük, ha valamely munkavállalót olyan vállalkozás rendelkezésére bocsátanak, aki azokat Németországban fogalkoztatja, valamint be kell jelenteniük minden egyes munkakört is – nem teljesítette az EK 49. cikk szerinti kötelezettségeit.

2) A keresetet ezt meghaladó részében utasítsa el.

3) Kötelezze a Németországi Szövetségi Köztársaságot az Európai Közösségek Bizottsága költségei kétharmad részének a viselésére.

4) Kötelezze a Bizottságot a Németországi Szövetségi Köztársaság költségei egyharmad részének a viselésére.

5) Rendelkezzen úgy, hogy a Francia Köztársaság maga viselje saját költségeit.